

Loonwijzer-rapport

Waarom is er een loonkloof in Brusselse bedrijven?

Tom Vandenbrande

Hoger Instituut voor de Arbeid

Katholieke Universiteit Leuven

In dit Loonwijzer-rapport

- 1 De Belgische loonkloof: van 25% naar 6,5%
- 2 In Brussel bedraagt de netto-loonkloof 6%
- 3 Waarom verdienen vrouwen in Brusselse bedrijven 16% minder dan hun mannelijke collega's?
- 4 Waarom is de bruto-loonkloof in Brussel 'slechts' 16% diep?

Waarom is er een loonkloof in Brusselse bedrijven?

Een Loonwijzer-onderzoek

Franci Larondelle -
Coördinator Loonwijzer -
vrouwenloonwijzer

21-02-2008

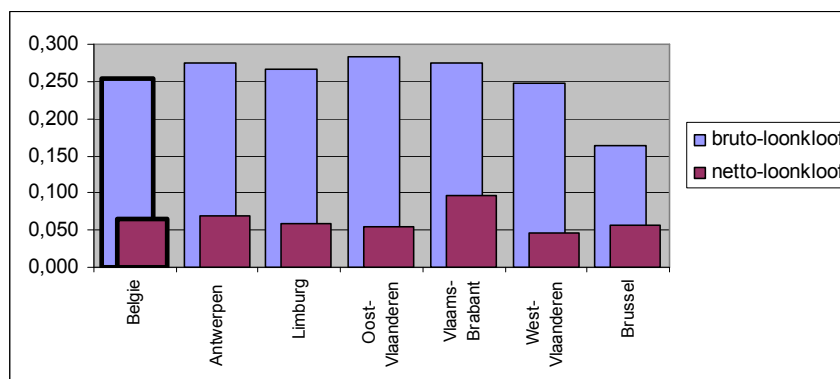
De Belgische loonkloof: van 25% naar 6,5%

De loonkloof weerspiegelt het loonverschil van de gemiddelde man en de gemiddelde vrouw. Het gemiddelde maandloon van mannelijke werknemers bedraagt 2 900 euro, en dat van vrouwen 2 200 euro. Op maandbasis bedraagt de loonkloof in België bijgevolg ongeveer 25%. Waarom er zo'n grote loonkloof blijft bestaan is geen geheim meer, we weten ondertussen vrij goed wat de reden is voor dit groot loonverschil. Een belangrijk deel van de loonkloof kan worden toegewezen aan voor de hand liggende redenen. Om er maar twee te noemen: vrouwen werken minder dan mannen in het topkader van bedrijven, en vrouwen werken meer in deeltijd dan mannen. De ongelijke verdeling van mannen en vrouwen in verschillende segmenten op de arbeidsmarkt trekt ook het gemiddelde loon van mannen en vrouwen naar een ongelijk niveau. Een uitdrukking van de netto-loonkloof probeert deze ongelijke participatie op de arbeidsmarkt in de rekening op te nemen. De netto-loonkloof wordt op die manier een uitdrukking van het loonverschil van een man en een vrouw met eenzelfde achtergrond in een gelijkaardige functie in een gelijkaardig bedrijf. Op basis van een welbepaalde cocktail van verklarende kenmerken verklaren we ongeveer driekwart van de loonkloof. De onverklaarde loonkloof blijft op die manier nog 6,5% diep.

In Brussel bedraagt de netto-loonkloof 6%

Figuur 1.

Bruto-loonkloof en netto-loonkloof in de provincie (België, Vlaamse Provincies, Brussel, 2005-2007)

Bron: Loonwijzer, ontleding 1-11, gewogen gegevens

Hoewel er tussen provincies beperkte verschillen zijn, blijft dit gegeven over-eind in de verschillende Belgische windstreken. Nagenoeg overal is de 'bruto-loonkloof' ongeveer 25% diep, en blijft er na correctie voor de ongelijke participatie van mannen en vrouwen nog 5 tot 10% loonverschil over. Brussel valt op in dit rijtje, doordat de bruto-loonkloof er beperkt blijft tot 16%. Nadat we rekening houden met de belangrijkste verklarende factoren voor deze loonkloof blijft ook in Brussel een niet-verklaarde loonkloof van 6% bestaan.

Waarom verdienen vrouwen in Brusselse bedrijven 16% minder dan hun mannelijke collega's?

De belangrijkste redenen voor het uitgesproken loonverschil vinden we in de verschillende functies die mannen en vrouwen op de arbeidsmarkt uitoefenen. Mannen werken minder in deeltijd, en meer in functies met meer verantwoordelijkheid en autonomie. Dit verloont beter. Naast de functie spelen ook het type bedrijf en de loopbaankeuzes een betekenisvolle rol. Zo werken mannen relatief meer in grote ondernemingen, en nemen hoofdzakelijk vrouwen nog steeds de beslissing om de loopbaan te onderbreken wanneer kleine kinderen moeten opgevangen worden. Om deze effecten te verduidelijken hebben we voor een selectie aan kenmerken het looneffect gesimuleerd voor werknemers in Brussel.

We nemen als referentiepunt zowel voor mannen als vrouwen een werknemer van 40 jaar oud, met tien jaar ervaring in een onderneming met minder dan tien werknemers. Onze referentiepersoon werkt in een voltijdse baan, oefent geen leidinggevende functie uit, en onderbrak de loopbaan nog niet. Onze man verdient in dit geval 2 368 euro, onze vrouw 2 232 euro. Het verschil tussen deze twee personen komt overeen met de 6% die we met deze kenmerken niet kunnen verklaren voor werknemers uit deze regio.

Tabel 1.

Effect van een aantal belangrijke kenmerken voor het loonverschil tussen mannen en vrouwen (Brussel, 2005-2007)

	Vrouwen		Mannen	
	(Effect op) bruto-maandloon	Aandeel betrokken werknemers	(Effect op) bruto-maandloon	Aandeel betrokken werknemers
Bruto-maandloon referentiepersoon	2 232 euro		+136 euro	
- werkt deeltijds (effect voor 4/5e job)	-506 euro	22%	-537 euro	3%
- geeft leiding (aan 10 wns.)	+330 euro	6%	+350 euro	12%
- werkt in een groot bedrijf (500 wns.)	+373 euro	21%	+396 euro	35%
- onderbrak loopbaan voor zorgredenen	-143 euro	6%	-152 euro	0%

Bron: Loonwijzer, ontlading 1-11, gewogen gegevens

Het loonverschil wordt op de feitelijke arbeidsmarkt een stuk groter dan deze netto-loonkloof, bijvoorbeeld door het feit dat niet iedereen voltijds werkt. Wie deeltijds werkt, krijgt uiteraard een lager bruto-maandloon. Van werknemers in een 4/5^e contract ligt het maandloon ongeveer 500 euro lager dan van werknemers in voltijdse loondienst. Het aandeel vrouwelijke werknemers dat deeltijds werkt in de Brusselse regio ligt op 22%, tegenover 3% bij de mannen. Het resultaat is uiteraard dat een pak meer vrouwen een lager loon krijgt dan dat dit bij mannen het geval zou zijn. Hier komt bovenop dat mannen twee keer zo vaak in een leidinggevende functie werken, wat voor een loonsurplus van ongeveer 300 euro zorgt.

Niet enkel de functie, ook het bedrijf is een belangrijke determinant van de loonhoogte. Grote bedrijven betalen een hoger loon dan kleine bedrijven. Het verschil tussen een job in een bedrijf van 500 tot 1 000 werknemers en een job in een organisatie met minder dan tien werknemers bedraagt ongeveer bijna 400 euro! Opnieuw wil het toeval dat mannen vaker in deze grote bedrijven aan de slag zijn, vrouwen vinden we meer in het kleinbedrijf terug. In Brussel werkt 35% van de mannen in bedrijven met meer dan 500 werknemers, tegenover 21% van de vrouwen.

Ten slotte zijn ook individuele beslissingen belangrijk voor de loonopbouw tijdens de loopbaan. Zo verdient een werknemer die de loopbaan onderbroken heeft omwille van zorgredenen minder dan wie dat niet deed. Het ontlopen van promotiekansen en/of het verlies aan anciënniteitsjaren kunnen hier een verklaring voor zijn. In Brussel wordt het effect op het bruto-maandloon van dergelijke beslissing geraamd op 150 euro. Zoals gekend is het aantal mannen dat hier nadeel van zal ondervinden verwaarloosbaar klein. Het aandeel vrouwen in Brusselse bedrijven dat verklaart de loopbaan te hebben onderbroken omwille van zorgredenen ligt op 6%.

Vaak combineren vrouwen een aantal van deze risicokenmerken, terwijl mannen eerder gunstige kenmerken cumuleren. Vandaar is het werkelijke loonverschil tussen een willekeurige man en een willekeurige vrouw op de arbeidsmarkt niet 100 euro, maar een veelvoud van dit bedrag.

Waarom is de bruto-loonkloof in Brussel 'slechts' 16% diep?

De vraag blijft nog open waarom de loonkloof in nagenoeg alle Vlaamse provincies 25% diep is, en in Brussel beperkt is tot 16%. De verklaring voor dit verschil is analoog aan de vorige redenering. Vrouwen in Brusselse organisatie werken dan wel vaker deeltijds of in kleinere organisatie dan hun mannelijke collega's, in vergelijking met vrouwen in bedrijven uit de rest van het land hebben ze een 'lucratiever' profiel.

In België werkt 35% van de vrouwen in deeltijd, in het Brusselse blijft dit aandeel beperkt tot 22%. In België werkt 13% van de vrouwen in organisaties met minstens 500 werknemers, in Brussel gaat het over maar liefst 21%. Hierdoor hebben vrouwen die een job hebben in Brussel gemiddeld genomen een iets hoger loon, en blijft de loonkloof in Brussel kleiner dan elders in het land.

Met de steun van
ESF Vlaanderen,
Europa, en Equal

Alles over lonen, loonkloof,
tijdsbesteding,
arbeidsvoorwaarden op:
www.loonwijzer.be
www.vrouwenloonwijzer.be

powered by:

